23. AASTAKÄIGU 3. NR

TABULA RASA

JUUNI 2021

MIINA HÄRMA GÜMNAASIUMI KOOLILEHT

Aeg on ringi vaadata

Kas oled mõelnud, miks vanemates ehitistes on liikumisjuhised ja sildid uste kohal või seintel, aga uutes hoonetes valguslahendustega põrandale suunatud?

Möödunud õppeaasta üheks märksõnaks jääb arvutiväsimus. Tänapäevased veebikeskkonnad pakuvad tohutult võimalusi, mis on aidanud meil ka koroonaajaga hakkama saada. Mitmetest uuringutest on selgunud, et veebi teel õppimine, arvutimängud ja sotsiaalmeedia arendavad laste aju ja suhtlusoskusi, kuid ülemäärane ekraaniaeg hakkab neidsamu võimeid piirama. Maailma Terviseorganisatsioon on soovitanud meelelahutuslikku ekraaniaega hoida alla kahe tunni päevas, minul puudub täna teadmine, kui suur peaks olema ekraani- ja veebitundide arv. Tegelik elu pakub neid kuhjaga ja naelutab meid ekraani taha.

Teadlased kirjutavad palju sellest, kui oluline on liikuda ja kuivõrd see meie vaimset ja füüsilist tervist toetab. On tõestatud, et lapsed, kes jala või rattaga kooli liiguvad, on aktiivsemad ka ülejäänud päeva jooksul. Samuti on kõneldud sellest, et liikumine ainetunnis tõstab motivatsiooni õppimiseks ning vaba mänguga õuevahetunnid õpetavad suhtlema ja kujundavad juhi- ja konfliktide lahendamise oskusi. Liikumist on seostatud suurema koolirõõmu ja paremate õpitulemustega.

Sügistalvisel perioodil toimetasime kooliperega palju õues, erilist lusti pakkusid imelised talveilmad ja liuväli kooliõuel. Koduõppeperioodil jäi liikumise organiseerimine õpilaste endi ja lapsevanemate kanda. Et natukenegi tasakaalustada lugematuid tunde arvutiekraani taga, jätsime distantsõppe ajal viienda koolitunni vabaks, et võiks end rahulikult sirutada ja lõunat süüa. Mõned õpetajad suunasid õpilasi tunni ajal ka majapidamistöid tegema, mis oli hea. Kodutöödes osalevad lapsed on uuringute andmetel edasises elus edukamad ja enesekindlamad, tundes, et nende tegemistel on tähendus. Ka koduseid õppeülesandeid soovitasime õpetajatel anda minimaalselt, et õhtune aeg jääks perega koosveetmiseks, sh aktiivseks liikumiseks. Lapsevanemad on meil ägedad, nende eestvõtmisel on kooliõue joonistatud keksukastid ja liikumisrajad ning täitumas on spordi- ja mänguvahendite kastid. Lapsevanemate soovitusel käisid õpilased aprillikuus õues 1000 tundi ning ilmselt rohkemgi.

MHG 115. juubeliaasta raames kutsusime kõndima 115 000 sammu 15 päevaga. Kõige aktiivsemateks kujunesid õpetajad ja vilistlased. 21. mail kõndisime kooliperega ülemaailmse õuesõppe päeva puhul 115 minutit koos Härma Vaimuga Emajõe kallastel ja tuletasime meelde, mis meid liidab. Me oleme jälle kogu kooliperega päriselt koos ja võime nutiseadmetest pilgu üles tõsta - aeg on ringi vaadata.

Liikuvat peatselt algavat suve!

MHG arendusjuht
Tiia Lepik

TOIMETUSE KOOSSEIS

PEATOIMETAJA
Liisa Oks (11DP)

TOIMETAJAD JA ILLUSTRAATORID
Maare Karmen Oras (11.a), Mia Pakkanen (11.b), Raili Randmäe (11.b), Maarja Kask (11.b), Ita Lillo (11.c), Kerste Õunapuu (10.c), Laura Kuusik (10.b)

KEELETOIMETAJA
Õpetaja Reet Volmer

KAAS
Eriti armas sõnum motiveerivate plakatite näituselt.

KÜLJENDAS
Liisa Oks

Peatoimetaja rubriik

Hea lehelugeja!

Kui tihti kuulad Sina muusikat mõnes muus keeles kui inglise või eesti? Loodetavasti tihemini kui keskmine Eesti Spotify kasutaja, sest Eestis 50 kõige populaarsema muusikapala hulgas leidub enamasti küll päris mitu emakeelset laulu (väikeriigi kohta tubli saavutus!), kuid teised on muul ajal kui Eurovisiooni-perioodil pea eranditult inglise keeles. ETV ja eriti ETV2 näitavad laia maailma kinokunsti küll sageli, ent muudest kanalitest tuleb seda Hollywoodi filmide seast lausa tikutulega otsida. Kirjandusega on seis ehk veidi parem – sirutame käed ju sageli ka prantsuse, hispaania ja vene klassika poole -, kuid kui paljud meist on lugenud näiteks mõnda läti või leedu kirjaniku raamatut?

Sageli kõneldakse sellest, kuidas inglise keel oma juuri aina sügavamale eesti keelde ajab. Minu nägemuses pole peamiseks probleemiks see, et eestlased teiste keelte ja kultuuridega kokku puutuvad, kuna läbi sõbralike kohtumiste teistega ju arenetaksegi, vaid see, et kohtumispartnereid napib. Hollywoodi filmid, Ameerika kirjandus ja ingliskeelne muusika on kahtemata väga toredad ning võivad jagada teadmisi angloameerika keeleruumist, ent paratamatult meenutab dialoog suurkeelte ja -kultuuridega sageli monoloogi. Oluliselt kahepoolsem on suhtlus nende vahel, kes ühtviisi pisikesed. Angloameerika kultuuri- ja keelemaailma varju võib olla jäänud hulgaliselt põnevaid leide nii kaugelt kui meie endi lähinaabrite juurest. Mina igatahes loen praegu oma esimest leedu keelest tõlgitud raamatut! Ühel õndsal päeval, kui koroonaviirus juba ammu unustatud on, taas Läti või Leedu piiri ületades oleks ju päris vahva sealsest kultuurist ja ajaloost veidi enam teada.

Lisaks läti-leedu kirjanduse lugemisele on maailmas muidugi veel tohutult palju muid ahvatlevad tegevusi, mida teha - mõned variandid oleme üles nimetanud seekordses Tabula Rasas. Kõike aga ei jõua (isegi mitte olümpiaadigurud Ronald Judin ja Oliver Mõttus, kelle intervjuu leiab lehekülgedelt 16-18), valikute rohkus võib panna pea pööritama ning hirm valede otsuste või millestki ilmajäämise ees üle pea kasvada. Selle vastu on tark hetkeks aeg maha võtta ja mõelda, mida tegelikult soovime – eriti üheksandikel ja kaheteistkümnendikel, kel seisavad ees senise elu suurimad valikud. Iga kaaluka otsusega kaotame midagi, mis on meile oluline, ent avame end ka uutele võimalustele. Edu lõpetajatele oma tee valimisel ning mõnusat lugemist!

Liisa Oks
11DP

ARHIIVIST

EAA.2111.1.13899.1

„Aga [magustoitu on] liiga vähe!
Üldse on toitu liiga vähe."
Esimese klassi õpilane
kurdab koolilõunate üle
oktoober 2003

Fotol uurivad oma tunnistusi Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi tütarlastegümnaasiumi 1930. aasta lõpetajad.
EAA.2111.1.13899.1W

LÕPETAJAD

MEIE 12.A

Tunnid on juba ammu läbi, kuid ennäe, kes ikka veel fuajees istub - muidugi 12.a. Meie klass on täis omanäolisi ja ilusaid hingi, kõik oma kiiksude ja vigadega. Oleme nii erinevad, kuid samas sobime hästi kokku ja moodustame ühtse terviku. Ei tea küll, millise valemiga Terje Hallik meie klassi kokku pani, kuid peame tõdema, et see õnnestus tal imeliselt. Oleme oma kooliteel palju meeldejäävat korda saatnud, mis ka ülejäänud kooliperele kindlasti märkamata pole jäänud – mõtlesime välja parimad jõulupeo etteasted, jõime kõik kooli piima ära, võitsime retsi, laulsime menuhitti "Linda" ja tegime alati palju nalja. Nende aastate jooksul oleme muutunud, arenenud ja päris suureks kasvanud – kes on korjanud olümpiaadide esikohti, kes on hakanud kokkuvõtete asemel vabatahtlikult lugema, kes kirjutavad juba täiesti küpselt ja avaldavad artikleid, kes tegelevad tippspordiga, kes seavad ambitsioonikaid eesmärke. Mis kõige tähtsam, meil kõigil on kujunenud välja oma arvamused ja väärtused. Nagu ütleb meie kooli moto, siis meist ongi kasvamas põlvkond, kes muudab maailma paremaks. Me oleme vaatamata kõigele raskele ja hirmsale sirgunud täisväärtuslikeks kodanikeks! Me loeme, näeme, kuulame ja kuuleme, arvame ja arvestame, hoolime ja armastame - ja see ongi kõige tähtsam.

Üleval vasakul: 10. klass
All vasakul: 11. klass
Paremal: 12. klass

Katariina Koemets
12.a

MEIE 12.B

Nimi	Meenutused	Ennustus
Henri Allik	Teda poputas Vellearu.	Kirjandusteadlane
Stefan Arand	Ainult temal on auto peale lastud oma nimi kirjutada.	ROK-i president
Mariann Hendrikson	Klassi priimus.	Koreograaf - vaadake ette, Ants Tael ja Jüri Nael!
Laura Liset Keerov	Käis neoonroosa jopega laulupeol.	Rahuläbirääkija

Katriin Kuldnokk	Google Meet otse rannast. Väga pühendunud.	Diplomaat ja modell
Elise Marie Kõiv	Loov natuur.	Kuraator/kunstnik
Tanel Laas	*Bodybuilder.* Pole siiani 12. klassi õpikuid võtnud, eneseabiraamatuid aga küll.	Palamuse vallavanem, Armin Kõomäe pidev lugeja
Juhan Mattias Laipaik	Omapärased vaated.	Arvutigeenius
Dan Ronald Lokk	Midagi on Daniga juhtunud, kui ta kodutöid EI küsi. Aavasalu lemmiklapse lemmik.	Englase klubi omanik ja maadluse eestvedaja
Kädi Lubi	„Tegelikult on tähed taevas, te räägite häälikutest." Teeskleb, et ta Zoom ei tööta.	Sotsiaalvaldkonna peaspetsialist
Karolina Luht	Kutsaliina, tal on hull kass. Meesõpetajaid hindab kõrgelt. Karolina Styles.	Prantsuse-Eesti kaubandussuhete esileedi
Loona Mets	Luges iga vahetund raamatuid, geniaalne kunstnik.	Priit Pärn, sul ollakse kannul.
Maru Mikkor	Avokaadosokid, Vansid ja Teadlaste Öö t-särk. Tal on lahendused füüsika-alastele probleemidele. Ei lase end millestki segada, on alati seal, kus peab olema (inspireeriv).	Tippteadlane, filosoof
Ilmar Möls	Lõputud vaidlused kõikidega. Istub alati rätsepaistes. Tuli jänkuna kooli. Inglise keelt rääkides india aktsent.	Ajaloodoktor.
Kärt Katriin Nagel	Mängib raamatukogus Minecrafti. Punastab. :)	Muusik, esiinterpreet
Morgan Nukki	29 neeti. Jalutas keset muusikatundi klassist välja, sest Leppoja ütles, et kes ei taha tunnis olla, ei pea olema.	Maastikuarhitekt/aednik
Airi Pettai	Lahke ja armas.	Aasta õpetaja
Mia Maria Petuhhov	Kõhutantsu-*mama*. On terve elu Pinterestis ära planeerinud. Unimüts. Hakkab ilma ette hoiatamata prantsuse keeles rääkima.	Kuldnõela võitja
Agneta Pukk	Saatis alati kodutöid (<3), seega tore inimene.	Aasta ajakirjanik/aasta õpetaja
Mattias Raid	Head aega, Kiku! *Missing tooth.*	Eesti suurima ehitusfirma omanik ja juht
Felix Richard Raidmäe	Luuavaras, nutiseadmete mõju uurija.	Aasta advokaat/aasta prokürör
Aare Sarapson	Omal ajal oli kiilakas, joob kohvi 24/7.	Partei esimees, juhib *metal*-bändi
Sarah-Elisabeth Soitu	„Kas taimetoitlaste valikut on?" Ei piiksuta sööklas kaarti ning on nõus söömata jääma, kuna pilt on liiga kole.	Keskkonnaaktivist, loomade õiguste tulihingeline kaitsja
Keiti Šuman	Meeldib matemaatika. Parkis alati Kooli tänaval üle joone. „Oot, mis me tegema peame?" Terve elu keerleb söögi ümber („Mis täna söögiks on?" „Ou, tule kaasa, lähme sööklasse putru sööma." „Millal söömine on?"). Pani veebitundides suulise vastamise ajal arvutikaamerale kreemi, et ei oleks näha, kuidas ta maha loeb.	Disainer, heategevuse matroon
Tanel Tammik	Tammeka *main carry*.	Kuldse saapa omanik jalgpallis
Seliin Lisett Tomson	„Kus ta on?" „Ma pole Seliini 3 aastat näinud!" „Aa, ta on maal!" Teenis esimesel koroonakevadel kodutöödega hea kasumi.	Kaitseatašee, piloot
Karl Markus Urbmets	Tuli 10. klassi lõngusena. Desidonute 2.	Aasta ärimees/Eesti parim pagar
Markus Vihtla	*„INSPIRING"* pusa. Põhjus, miks Apple veel kasumis on.	Õiguskantsler
Karl Johannes Visnapuu	Unustas koolikoti koju. Parkimistrahvid. Desidonute 1.	Aasta ärimees/Eesti parim pagar
Klassijuhataja Piret Tänav	„Teeme nüüd kokkusaamise!" „HÄÄLESTUSEKS!" „Tervist, tervist, tervist!" „Leiame oma koha klassiruumis ja ka ühiskonnas." Jagas Facebookis ühe klassiõpilase sünnipäeval koos õnnitlusega ka sussipilti. Need asjakohatud pildid klassi-*chat*'is. Quizizz, Kahoot, Menti jne. „Link on kõigile tuttav, joinmyquiz.com, kood on juba tahvlil." Canva.	Loodetavasti õpetaja edasi, Instagrami omanik ja *influencer.* Kui tulevikus presidendiks ei saa, oleme terves inimkonnas pettunud.

MEIE 12.C

Mul ei lähe kunagi meelest, kuidas MHG raamatukoguhoidja Helgi Rootslane minule ja kahele minu klassikaaslasele mitu tundi kooli ajaloost rääkis, enne kui me suvevaheajale läksime.

Kõige meeldejäävamad mälestused on mul sellest, kuidas kolm jalanõukontrollijat alati väga rangelt ütlesid, et ma läheks ja vahetaks jalanõud ära, aga lasid mu iga kord minema, sest lubasin, et homme toon. Nii ma käisin kolm aastat välisjalanõudega koolis, sest kümnenda klassi oktoobris varastati mu sisejalanõud ära.

Ma ei unusta mitte kunagi, kuidas ma Miina Härma Gümnaasiumis esimeses inglise keele tunnis ühe väga toreda inimesega kohtusin. Tänu temale suutsin ma ennast kokku võtta ning koolis ilusti pingutama hakata. Lisaks sellele kohtusin ka ühe hullu raamatuentusiastiga, kes mingisuguse ime läbi suutis mu raamatuid lugema panna. Kavatsen neist tulevikus kõvasti kinni hoida. Sõpradeks saime ning sõpradeks ka jääme.

No muidugi meenuvad kõige eredamalt need „huvitavad seiklused", millesse sõpradega kooliajal sattusime. Näiteks tookord, kui läksime semuga kolmanda semu akna taha karjuma ja kolistama, et teda üles äratada ja väga tähtsasse tundi viia. Semu ärkvel, langetasime demokraatliku otsuse, et kõvasti tähtsam on jääda tema poole ning kool üle lasta. Ja oligi nii. Siinkohal tuleb märkida, et ere osa pole mitte koolist popi panemine, vaid semudega veedetud aeg, sest see on hindamatu. Suurepärane haridus ja kõik see on lahe, aga tõeliselt jäid südamesse ja hinge ikka semud. No muidugi jätsid õpetajad ka oma märgi: Allar Aavi kirglik entusiasm matemaatika vastu oli… inspireeriv.

Miina Härma Gümnaasiumis veedetud aega meenutades tuleb eredalt meelde esimene kohtumine koolimajaga. Enne vestlust olin väga ärevil, aga niipea kui ma majja sisse astusin, valdas mind rahu, ning tundsin, et tahan siia jääda jääda. Ma ei mõistnud alguses, mida ma tunnetasin, kuid hiljem hakkasin arvama, et see oli Härma vaim. Sel majal on lugu, mis mind kõnetab, ning see on muutnud need kolm aastat, mil ma olen selles koolis käinud, unustamatuks.

Mulle jääb Härmast alati meelde see, et kuigi ma olin õpetajate jaoks üpris suur peavalu allikas, olid nad kõik lõpuni välja väga vastutulelikud! Eriti mu vene keele õpetaja, kelle tunde ma oma olematu taseme tõttu veidi kartsin, kuid kes tegelikult minu kogemuse selles koolis väga meeldejäävaks tegi.

Kõige meeldejäävamad olid inglise keele tunnid õpetaja Kalme range käe all, alati oli palju tööd, kuid keeleline areng oli seda väärt. Samuti meie klassi matemaatikatunnid, mille muutis eriliseks Allar Aavi entusiasm.

Ma ei unusta kunagi esimesi inglise keele tunde Härmas, pärast mida arvasin, et jooksen tagasi vanasse kooli. Nüüd tunnen, et olen tohutult uusi teadmisi saanud, tean, et olen õiges kohas, ega ei kahetse, et minu valik langes just sellele gümnaasiumile.

Gümnaasiumiaja tegid eriliseks kõik need huvitavad inimesed, kellega ma selle aja jooksul kokku puutusin. Iga inimene on õpetanud mulle natuke midagi minu enda ja meid ümbritseva maailma kohta. Mul on hea meel, et olen gümnaasiumist leidnud sõbrad, kellega suhtlen kindlasti ka aastaid peale lõpetamist.

Kõige paremad mälestused Härmast on mul koos Anniga. Leidsin endale tugiisiku, kes on mulle toeks igal hetkel ja terveks eluks, sest ei, ta ei saa minust lahti. Kõige eredamalt jäävad mulle meelde tõsised inglise keele tunnid, kus me Anniga trianglit tegime.

MHG-le olen ma kõige tänulikum selle eest, et leidsin endale siit kaks parimat sõpra, kelleta ma elu ette ei kujutaks. Üldse olen ma väga tänulik, et sain kohata palju huvitavaid inimesi, kes muutsid mu gümnaasiumiaastad väga meeldejäävateks.

Mäletan veel, kuidas Härmasse tulles põdesin veidi keskkonnavahetust, kuid see oli täiesti ilmaasjata, sest kohe esimestel päevadel kohtusin nii toredate ja avatud inimestega, kes on need kolm aastat väga meeldejäävaks teinud.

Härmast jäävad kindlasti head mälestused toetavatest ja entusiastlikest õpetajatest ning ka klassi- ja lennukaaslastest, kellega sai aega veedetud nii koolisiseselt kui ka koolivälselt. Enim jäängi mäletama neid koolivälseid õhtuseid koosviibimisi (mõnda muidugi rohkem kui teist).

XL toidupakett avas mulle ukse täiesti uute toidumaailma, millest ma poleks ealeski suutnud unistada. Nende kolme aasta jooksul olen saanud oma maitseretseptoreid õnnistada imeliselt maitsva toiduga.

Ma ei unusta ilmselt Tähtit hüüdmas: „No tere, mu lemmikud!", Aavi küsimust „Kuidas meeldis?" ning Piirimäe kuulsat lauset „Mul palk jookseb, pärast panen vastavad hinded välja."

Karu park, trepist ülesalla vantsimine, liiga kitsas sööklas ootamine, fuajee - kõik see kutsub esile mälestusi ja paneb meenutama olukordi, mis tundusid tavalised. Väga selgelt on meeles esimene vestlus direktoriga ja kutse sellesse õppeasutusse.

OUR 12DP

Every now and then, a 12DP student would come to me with a long face, asking: "Hey, teacher, how do I motivate myself?" Overwhelmed by the intensity of such a small yet profound question, I would manage to produce a couple very standard pieces of advice. The most beautiful thing, however, is to see how that student would be able to figure out their own motivation mechanisms from within.

Valentin David Pinar Madrid
12PD klassijuhataja

Palju õnne
meie poolt nii 9. kui 12. klasside
lõpetajatele ning ilusat kooliaasta
lõppu ka kõigile teistele!

Kodubotaanikuks olemise A ja O

Raili Randmäe
11.b

Juba üle aasta oleme me kõik varasemast märksa enam aega kodus veetma pidanud. Mõni on endale seltsiks võtnud kutsika, mõni hamstri ja ilmselt nii mõnigi hoopistükkis paar fotosünteesivat semu.

Kutsika ja hamstriga on kõik iseenesestmõistetav - annad süüa-juua, käid väljas, mängid ja paitad ning ongi truul sõbral kõik hästi. Kui midagi on üle või puudu, ei ole sugugi raske seda tema käitumisest mõista. Taimed aga vajavad õiges koguses vett, õiget hulka valgust, õiges suuruses potti ja õiget mulda ning alles siis hakkavad kaaluma elamist ilma pidevate kapriisideta. Nende ihuhädade märkamiseks peavad omanikul olema teatavad rohenäpulikud kalduvused. Võib-olla ehmatas sissejuhatus mõned lugejad ära, aga ütlen kohe, et säilitage rahu! Asi ei ole sugugi nii hull, kui paista võib, ning kohe räägime kõik taimekasvatuse alustalad läbi.

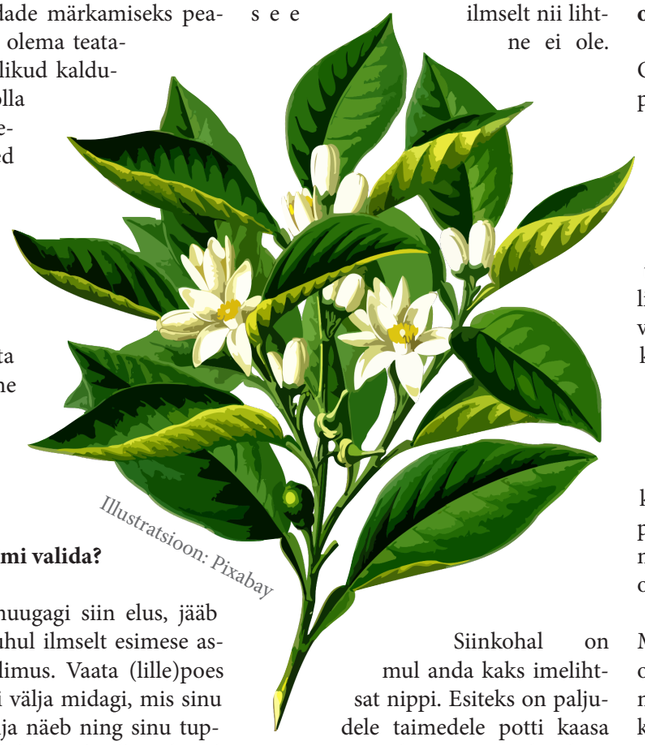

Illustratsioon: Pixabay

Mille järgi taimi valida?

Nagu kõige muugagi siin elus, jääb ka taimede puhul ilmselt esimese asjana silma välimus. Vaata (lille)poes ringi ning vali välja midagi, mis sinu arust kena välja näeb ning sinu tuppa toredalt sobiks. Võib-olla eelistad õitsvaid lilli, äkki hoopis tubaseid puid või sukulente. Esialgu ära muule eriti mõtlegi. Kui väljavalitud taim sinus juba välimuse poolest elevust tekitab, on suurem tõenäosus, et ta ei unune sul lihtsalt kapinurgale konutama ja viimaks tähelepanupuudusesse ei hääbu.

Seejärel tuleks välja uurida, millist hoolt sinu väljavalitu vajab. Kui ostled lillepoes, on kõige mõistlikum kohe müüjaga juttu teha. Enamasti on nad pädevad nõu andma ning kui kohe vastata ei oska, suudavad õigeid allikaid soovitada. Sisustus- või kasvõi toidupoodides see ilmselt nii lihtne ei ole. Siinkohal on mul anda kaks imelihtsat nippi. Esiteks on paljudele taimedele potti kaasa pistetud papist või plastikust sildike. Ära seda kohe kõrvale heida, sest seal on kirjas, mis koguses valgust ja vett su uus sõber vajab! Teiseks - kõik teavad, et Snapchati abil saab otsida laule, aga kas teadsid, et seal on ka taimeskanner? Suuna kaamera taime poole ja ekraanile ilmub (lähim) vaste. Sealt edasi ei ole enam raske Google'isse ümber kolida ja põhjalikumalt uurida. Piisavalt sageli kastmine ilmselt probleemiks ei osutu, ent kindlasti tuleb suurema valgusejanuga lillede puhul läbi mõelda, et sul oleks üks vähegi päiksepoolne kohake, kus talle eluaset pakkuda.

Kuidas tagada, et taime vajadused on täidetud?

Olulisim nõuanne on siinkohal see, et praktilisus kaalub üles esteetika. Jah, muidugi, taim ise tuleks valida selline, mis sulle meeldib, aga lillepottidega see soovitus alati ei kehti. Kindlasti ei peaks lille otse mõnda keraamilisse vms materjalist ilupotti istutama, sest sellise põhjas puuduvad augud üleliigse vee äravooluks. Samuti peaks tõsiselt kaaluma ka plastikpoti läbipaistmatus ilupotis hoidmist, kuna siis võib märkamata jääda, kui palju vett poti põhja koguneb, ning täiesti kogemata taime surnuks kasta. Olgugi et see kõige kenam välja ei näe, on heaks ja praktiliseks variandiks taime hoidmine tavalises plastikpotis, mille alla on pandud madal karp.

Mulla niiskustaseme kontrollimiseks on kolm peamist (ning väga lihtsat) meetodit: visuaalne kontroll, kaalukontroll ja füüsiline kontroll. Visuaalselt ei ole ilmselt raske märgata, kui muld on muutunud tuhkjalt halliks ja kuivaks. (PS. Sellisel juhul jookse kohe kastekannu järele ja päästa veel, mis päästa annab!) Kaalukontrolliks on vajalik omada mingitki tunnetust, kui raske on üks äsja kastetud pott. Füüsiline kontroll ei kujuta endast mitte midagi vähemat ega rohkemat kui näppepidi mulda ronimist. Kui umbes 5 cm sügavusel (oleneb loomulikult poti suurusest) tunned parajal määral niiskust, on hästi, kui aga ei, siis vutt-vutt kastma! Üsna lollikindlaks indikaatoriks on ka taimelehtede jälgimine: pruunid leheotsad näitavad üldiselt ala- ning kollased taimeotsad ülekastetust.

> Ainult veidike oma klorofüllist pungil semuga tutvumist ning õige pea tuleb taimemajandus juba kasvõi une pealt.

Valgusega on lood sellised, et kui taim tahab seda palju, on heaks elupaigaks näiteks päiksepoolne aknalaud, kui aga vähe, hoia seda seal, kus hing ihkab (eeldusel, et sinna otsest päikesevalgust ei paista, eks ole!). Aeg-ajalt oleks päikesevanne võtvaid taimi hea keerata - lehed-õied kipuvad muidu kõik valguse poole pöörama ja ehmatusega võid ühel hetkel märgata, et üks pool taimest oleks justkui täiesti tühi.

Enamik taimi tuleb iga mõne aja tagant ümber istutada. Õige aeg on siis, kui poti alla kiigates näed, kuidas juured põhjas leiduvatest aukudest välja pressivad. Ära siis unusta teinekord sinna piiluda! Kui juba põhja uurid, leiad sealt sõltuvalt potist vähema või rohkema otsimise peale ühe arvu - see on sinu poti läbimõõt. (Muidugi võid kasutada ka joonlauda.) Uut potti valides pea silmas, et see arv oleks nii umbes 2-3, maksimaalselt 5 cm võrra suurem (viimane variant aga tõesti sel juhul, kui väiksemat lihtsalt ei leia). Toataimemullad ei ole kallid ning sisaldavad taimele nii mõndagi kasulikku. Enamasti on pakendil ka kirjas, mis tüüpi taimedele see sobib. Pane uue poti põhja paras kiht mulda, tõsta kogu vana poti sisu välja (see peaks kenasti ühes tükis tulema) ning aseta see uude potti, täida servad mullaga, paki kergelt kinni, vajadusel kasta pisut ning, *voilà*, su taimel on jälle mõnda aega üsna lahe eluke.

Jah, esmapilgul võib taimemajandusse sukeldumine põlvist nõrgaks võtta, aga ainult veidike oma klorofüllist pungil semuga tutvumist ning õige pea tuleb see kõik juba kasvõi une pealt. Vaadake näiteks mind - mõned aastad tagasi suutsin korraga ära tappa kolm taime, täna, veidikese eneseharimise ja lillepoes töötamise kogemuse võrra rikkamana, ilutseb mu toas 14 elujõust pakatavat taime ning natuke julgen oma teadmisi ka teiste ambitsioonikate rohenäppudega jagada. Edu ja hiiglamat taimeõnne, sõbrad botanofiilid!

Uued asjad, mida suvel proovida

Maarja Kask
11.b

Suvi on juba ukse ees ning igav hakkab ühel hetkel vast ka kõige leidlikumal. Mida siis ikkagi teha, kui kõik raamatud on loetud, õues käidud ja isegi TikTokis pole enam midagi põnevat? Siinkohal tuleb Tabula Rasa vastu ning annab mõned soovitused.

Kui sul on olemas vaba aknalaud või rõdunurk, siis on aeg näpud mullaseks teha! Veel ei ole hilja maitsetaimi, salatit või muud meelepärast maha külvata. Suurematest toidupoodidest saab soetada nii mulda kui ka seemneid. See rõõm, mida pea mullast välja pistnud võrsed tekitavad, on mässamist väärt! (Vaata nippe taimekasvatuseks kõrvalllehelt!)

Millegi loovaga tegelemine on hea viis, kuidas mõtted kooliasjadelt või muult mujale saada. Fotoalbumi tegemine annab võimaluse toredaid hetki meenutada ning loovus lehekülgi kaunistades lendu lasta. Et album oleks isikupärasem, saab seda kaunistada alles hoitud teatri- ja kinopiletite, kleepsude ning joonistustega.

Oskus kiiresti trükkida tuleb tehnikaajastul kasuks. Kui vaba aega on ja tundub, et päevane ekraanilimiit pole veel täis, võib sõrmedele tööd anda. Näiteks leheküljel monkeytype.com saab õigesti ja kiiresti kirjutamist harjutada.

Hea on ka söögilauale vaheldust tuua. Lihtsaim võimalus selleks on õppida tegema erinevaid alkoholivabasid

Illustratsioon: PNG Tree

kokteile. Internetist leiab retsepte lõputult. Näiteks Mojito tegemiseks on vaja peotäis piparmündilehti koos suhkruga ära uhmerdada ning lisada see segu koos jää, laimimahla ja gaseeritud veega klaasi.

Kasvab koduks kogu ilm

Liisa Oks
11DP

Vahetusaastal uues riigis ning keele- ja kultuuriruumis kohanemine on keeruline ka ilma koroonaviiruseta, samas tasuvad raskused end ära – vahetusaasta kujutab endast erakordset võimalust saada uusi kogemusi, avardada oma maailmapilti ning siis, kui naasta, kodumaa eluolu teise nurga alt mõtestada. Sel aastal võõrustas Härma 11.c klass mitte üht, kaht ega isegi mitte kolme, vaid lausa nelja vahetusõpilast, kellest paari pikemalt usutlesin.

Meesook Suphomueang

Meesook on pärit Taist ning vabal ajal meeldib talle maalida, joonistada ja vabas õhus aega veeta.

Alustuseks uuriksin, miks otsustasid vahetusaasta veeta just Eestis.
Seda küsisid minult kõik! Enne siiatulekut ei olnud mul aimugi, kus Eesti asub. Kui tuli aeg sihtriik välja valida, uurisin Internetist erinevate maade kohta ja avastasin Eesti. Siinne loodus ja Tallinna ilus vanalinn püüdsid mu tähelepanu ning ka eesti keel tundus põnev, kuna see oli niivõrd teistsugune. Mõtlesin, et valin vahetusaastaks sellise täiesti võõra riigi, et saada võimalikult uudseid kogemusi.

Mis on sulle vahetusaasta juures seni enim meeldinud?
Siin on nii teistmoodi ja peaaegu kõik on mulle ka meeldinud, peale muidugi koroonaviiruse. Vahetusaasta kujutas endast minu esimest välisreisi ning seetõttu olen kogenud palju uut. Eestis nägin esimest korda elus lund ning käisin ka -14°C juures ujumas - nüüd saan kõigile öelda, et olen seda teinud. Vahetusaasta on olnud väga vahva kogemus!

Kuidas koroonaviirus sinu vahetusaasta kulgu mõjutanud on? Kas tunned, et oled ka millestki ilma jäänud?
Tõepoolest, koroonaviirus on mu elu kõvasti mõjutanud. Olen suure osa õppeaastast olnud distantsõppel – mäletan, kuidas tulin kooli, kohtusin esmakordselt klassikaaslastega ja siis kohe koju jääma pidin. Tänaseks ei mäletagi ma enam hästi, kuidas koolis käia oli! Aga ka see on omamoodi kogemus ja nüüd saan öelda, et olen pandeemia ajal olnud võõras riigis distantsõppel. Muidugi peaks vahetusaasta hõlmama ka kõikvõimalike põnevate kohtade külastamist, mida praegu kahjuks teha ei saa.

Kui erinevad on sinu arvates Tai ja Eesti õpilased, koolid ja haridussüsteemid?
Oi, ikka päris erinevad! Siin on näiteks kooliaastas viis perioodi, Tais aga ainult kaks semestrit. Eestis õpitakse rohkem eri aineid ning tehakse enam suuri uurimistöid ja projekte, mis õpilasi eesseisvaks eluks ette valmistama peaksid. Minu Tai klassikaaslased veel nii palju lõpetamisest ja hilisemast elust ei mõtle. Samas õpivad paljud tai noored eesti omadest rohkem ning neil on vähem hobisid. Koolipäeva lõppedes ja ka nädalavahetuseti meie enamasti õpime ja käime huviringides, eestlased aga tegelevad isiklike huvialadega või lihtsalt veedavad sõpradega aega. Tunniplaanid on samuti erinevad, sest Tais valikaineid ei ole ning iga koolipäev kestab kaheksa tundi. Tais kantakse koolivormi ning meil on ranged reeglid reguleerimaks juuste pikkust. Minu meelest on tore, et igaühel on siin oma stiil ning ringi võib käia kasvõi roheliste juustega!

Räägi millestki, mis sulle kui vahetusõpilasele pentsik tundus.
Väga kummaline oli minu arust talitujumine! Tailased on harjunud 39°C ilmaga ja kümme kraadi on juba täitsa külm. Siin käivad mõned -20°C juures ujumas! Mis asja!? Miks te küll ennast niimoodi piinate? Mul oli väga palju küsimusi. *(Naerab.)* Aga siis proovisin ise ka järele ja tuli välja, et pärast ongi hea tunne!

Milliseid Eesti toite sa proovinud oled ning mis sulle meeldis või ei meeldinud?
Ma olen siin juba üpris kaua viibinud ja jõudnud palju erinevaid toite proovida. Alguses ei meeldinud mulle puder, ent siis harjusin ära. Mulle oli üllatuseks, et putru süüakse moosiga – Tais pole magustoitudes harilikult riisi. Must leib tundus mulle esmalt samuti natuke kummaline, aga nüüd meeldib.

Aga millised Eesti laulud sulle meeldinud on? Kas tahaksid meile ka mõnda tai muusikapala soovitada?
Mulle meeldib laul, mille refrään algab nii: „Ma ei tea...” (Liis Lemsalu ja Stefan, „Doomino”), sest sellel on mõnus rütm ja saan isegi mõnedest sõnadest aru. Väga palju ma tai muusikat ei kuula, aga kindlasti soovitaksin ma bändi nimega Polycat ja nende laulu „Before Friendzone”.

Lõpetuseks - kuidas vahetusaasta sind inimesena mõjutanud ja muutnud on?
Kui varem kartsin veidi inglise keelt kõneleda, siis enam mitte. Ka eesti keele õppimine on mu silmaringi avardanud. Enne siia tulemist polnud ma välismaal käimisest isegi kunagi mõelnud, sest olin oma mugavustsooniga nii harjunud. Uskusin, et Google'i abiga saab ka reisida, aga nüüd mõistan, et see pole samaväärtuslik. Tegelikult võin ma ju lihtsalt ükskõik kuhu sõita ning kõike ise kogeda. Nüüd pole mu maailm enam ainult minu tuba, vaid terve ilm – ja tean, et avastamist on veel palju ees!

Martina di Giulio

17-aastane Martina pärineb Itaalias Aadria mere rannikul paiknevast keskaegsest Gradara külast. Martina kirjeldab end kui ekstraverti, kes võib tundide viisi jutustada. Ise peab ta end energiliseks, uudishimulikuks ning veidike pööraseks inimeseks, kes otsib seiklusi, proovib võimalusel alati uusi asju ning jumaldab ohte. Vabal ajal armastab neiu harrastada kõikvõimalikke spordialasid (eriti võrkpalli) ning looduses viibides joonistada ja lugeda. Enda sõnul on ta kangekaelne ning julge inimene, kes teiste arvamusest suuremat ei hooli ning valesid ja vassimist ei salli, samas aga aga ka avameelne ning truu sõber.

Vahetusriigiks valisin ma Eesti, kuna armastan loodust ja siin on seda rohkelt. Eesti polnud küll tavapärane sihtriik, kuid soovisin just nimelt kogeda midagi uut ja ootamatut. Olen ülimalt õnnelik, et leidsin siin suurepärased sõbrad – lühikese aja jooksul on meil tekkinud lähedane ja tugev side. Samuti sattus mulle imetore vahetuspere, kes on mind toetanud ja oma tütrena kohelnud ning mulle eesti kultuuri ja kombeid tutvustanud. See aasta polnud vahetusõpilastele just kerge ning tunnen, et kaotasin koroonaviiruse tõttu oma elust kaks kuud. Kodus passimine oli väga keeruline, sest mõtlesin iga päev sellele, kui paljudest võimalustest ja kogemustest ma ilma jäänud olin.

Eestlased ja itaallased on erinevad küll. Itaallased on harilikult väga avatud ja sõbralikud, nad räägivad palju ja nendega on lihtne sõbraks saada. Eestlased on vähem temperamentsed ning seetõttu on nendega suhelda ning sõbruneda ka keerukam. Alguses oli mul eestlastega isegi veidi raske vestelda, kuna ma polnud sellise tagasihoidlikkusega harjunud. Koolid ja haridussüsteemid on Eestis ja Itaalias samuti veidi teistsugused. Itaallased käivad esmalt viis aastat algkoolis ja siis kolm aastat põhikoolis, kus õpitakse kõiki aineid, peale viimast põhikooliaastat tuleb aga valida kindla suunitluse või kallakuga keskkool. Olemas on teadus-, humanitaar-, kunsti- ja keeltekallakuga gümnaasiumid, aga ka keskkoolid, mis keskenduvad näiteks kokandusele, iluteenindusele, kirjandusele või mehaanikale. Keskkoolis käiakse viis aastat, pärast lõpetamist võib noor alustada ülikooliõpinguid või tööle minna.

Foto erakogust

Eestis üllatasid mind enim iganädalane saunaskäimine ja talvel jääaugus ujumine, aga minu vahetuspere jaoks on mõlemad kombed nii iseenesestmõistetavad, et nüüd on need ka mulle tavaliseks saanud. Eesti toitu me eriti ei söö, aga itaalia köögist soovitaksin teada-tuntud roogi nagu tiramisu, *panna cotta*, lasanje, ravioolid, *gnocchi*'d, *carbonara* ja muidugi ka õige itaalia pitsa. Roogi on muidugi veel ning igas Itaalia osas on köögikultuur erinev. Eesti muusika mulle meeldib, eriti popp ja räpp.

See aasta muutis mind enesekindlamaks, avameelsemaks, iseseisvamaks ja ekstravertsemaks ning õpetas mulle, kuidas igas olukorras hakkama saada. Olen endas avastanud uusi külgi ning mõistan end nüüd paremini. Vahetusaasta pole vaid üks aasta inimese elus, vaid täiesti uus elu, mis mahub ühte aastasse. Uus riik, uus linn, uus kultuur, uued kombed, uus kool, uued sõbrad, uus pere, uus elu, uus sina. Ei ole naljaasi nii kaua perest eemal olla ja kõigega ise toime tulla. Igapäevarutiinist lahtiütlemine ning sellise suure muutuse tegemine on raske, ent lõppude lõpuks seda väärt. Kui saabub aeg naasta, tuled kodumaale tagasi tugevama ja targemana, ent osa su südamest jääb igaveseks vahetusriiki. Kel avaneb võimalus vahetusaastale minna, mingu kindlasti!

Kõige-kõigemad

Laura Kuusik
10.b

Aprilli lõpus avanes Härma õpilastel võimalus valida, kes on nende meelest meie kooli kõige-kõigemad õpetajad. Enim hääletanuid oli kümnendadest, seitsmendatest ning viiendatest klassidest, ent kandidaate pakkusid välja õpilased kõigist klassidest peale päris esimese klassi juntsude. Nüüd teemegi avalikuks küsitluse tulemused ning saame teada, kes on sel aastal silma paistnud.

KÕIGE SÕBRALIKUM

1. Helen Rägo (17%)
2. Ivika Hein (13,2%)
3.-5. Marje Peedisson, Ene Sööt, Terje Hallik (5,7%)

Õpilaste kõige suuremal sõbral Helen Rägol oli tihedalt kannul Ivika Hein, kes jäi maha ainult nelja häälega. Võistjatele oli juba keerulisem järele jõuda, ent siiski suutsid end kolmandale kohale suruda Marje Peedisson, Ene Sööt ja Terje Hallik. Esimestena jäid tabelist välja 6.-8. kohale jäänud sotsiaalpedagoogid Regita Saksing ja Eleriin Käo-Zirk ning füüsikaõpetaja Hans Teras. Kõige sõbralikumaks õpetajaks pakuti lausa 39 õpetajat.

KÕIGE MUHEDAMA JUTUGA

1. Allar Aav (19.8%)
2. Martin Pent (13,2%)
3.-5. Alla Vinitšenko (5,8%)

Matemaatikaõpetaja Allar Aav suutis endale omase rahulikkusega triivida tabeli eesotsa ning kindlustada omale korralik edumaa konkurentide ees. Samuti tegid teistele pika puuga ära teiseks jäänud Martin Pent ja kolmandale kohale tulnud Anna Vinitšenko. Tabelit vaadates tundub, et õpilased peavad kõige muhedamaks rahulikku, aga tabavat kõnepruuki (nõuanne selle tiitli poole pürgijatele).

KÕIGE RANGEM

1. Maire Piirimäe (13,2%)
2.-3. Maret Vaab, Karin Kannerma (11,8%)

Siin võib näha õpetajaid, kes kannavad hoolt selle eest, et õpilaste koormus oleks ikkagi meie koolile kohane. Esimesena on välja toodud füüsikaõpetaja Maire Piirimäe. Teist ja kolmandat kohta jäid jagama Maret Vaab ja Karin Kannerma. Esimesena jäi tabelist välja Maiu Kaljuorg ning tema järel jõudsid 5.-6. kohale Auli Auväärt ja Lehti Kalme. Selles ning kõige kardetumate kategoorias toodi välja kõige vähem õpetajaid - kõigest 24.

KÕIGE MÕISTVAM

1. Regita Saksing (10,4%)
2.-3. Ivika Hein, Helen Rägo (9,4%)

Kas pole lausa lust, kui õpilased kinnitavad, et kooli sotsiaalpedagoog on nende meelest kõige mõistvam? Tõesti, see tiitel sobib sotsiaalpedagoogile kui rusikas silmaauku. Samuti jäi napilt tabelist välja Eleriin Käo-Zirk, kes platseerus neljandale kohale. Teist ja kolmandat kohta jäid jagama sõbralikkuse kategoorias rivaalitsenud Ivika Hein ja Helen Rägo, kes saavad siinkohal vennalikult üksteisel kätt suruda või koroonaajale kohaselt küünarnukke kokku lüüa.

KÕIGE KARDETUM

1. Maire Piirimäe (17,9%)
2. Maret Vaab (13,2%)
3. Karin Kannerma (11,3%)

Kui hakata looma ühendusi erinevate kategooriate vahel, siis võib näha, et rangeimate ning kõige kardetumate kategooriate tulemused langevad paljuski kokku. Seega võib oletada, et härmakad kardavad enim just neid õpetajaid, kes on õppimise ning tööde koha pealt kõige rangemad. Tekib isegi tunne, et hoopis õpilased on liiga karmid ning hirmul on suured silmad. Samas arvestades seda, et Maire Piirimäe jäi kõige austatumate tabelis pigem algusesse, võib hirmu ehk pidada hoopis aukartuseks. Paar õpilast väitsid ka, et kõige hirmsam tundub neile hoopistükkis sööklatädi.

KÕIGE AUSTATUM

1. Kadri Leppoja (10,4%)
2.-3. Allar Aav, Maiu Kaljuorg (6,6%)

Kellele teisele kui emand Leppojale saaks kuuluda selline väärikas tiitel? Kandidaate oli üpris palju - välja pakuti lausa 40 õpetajat. Siiski on Kadri Leppoja suutnud härmakate austuse välja teenida ning saab rahulikult tabeli tipus troonida. Kindlat ühistegurit kõige austatuma õpetaja kandidaatide puhul näha polnud, pakuti nii mehi kui naisi, nii noori kui nooremaid, nii rehkendamisele pühendunuid kui neid, kes jorisejaid viisi pidama õpetavad.

KÕIGE VAIMUKAM

1. Allar Aav (24,5%)
2. Martin Pent (17,9%)
3.-4. Jannar Tähepõld, Vello Vellearu (3,8%)

Võitlust selle tiitli peale pidasid peamiselt kaks hiidu, ent sarnaselt kõige muhedama jutu kategooriale saavutas ka siin võidu Allar Aav. Nii esikoht kui ka teisele kohale tulnud Martin Pent said teiste poole vaadata kõrgustest, sest nende edumaa oli lihtsalt võimas. 3.-4. kohale jäänud Jannar Tähepõld ning Vello Vellearu edastasid viiendale kohale jäänuid ainult ühe häälega, ent on oma koha tabelis auga välja teeninud.

KÕIGE IROONILISEM

1. Martin Pent (21,7%)
2. Reet Volmer (7,5%)
3.-4. Maire Piirimäe, Vello Vellearu (6,6%)

Selle aasta irooniakuningat ei suutnud isegi Reet Volmer troonilt tõugata. Esikoha edumaa teise koha ees oli kõigi kategooriate peale suurim ning kandidaatide vähesust arvestades võib arvata, et õpilased on selles küsimuses päris ühel nõul. Siiski suutis Reet Volmer oma teada-tuntud musta huumoriga napsata endale teise koha. Kolmandat ja neljandat kohta jäid jagama tsitaadimeister Maire Piirimäe ja vaimukuse esikolmikusse pääsenud Vello Vellearu.

KÕIGE SALAPÄRASEM

1. Sirle Lorvi (8,5%)
2.-3. Martin Pent, Vello Vellearu (6,6%)

Selgub, et enim on õpilastes huvi tekitanud Sirle Lorvi, kes edastas oma konkurente siiski vaid kahe häälega. Unustatud pole unustamatut Mare Toomperet ehk Tompat, keda samuti välja pakuti. Ära mainiti ka infojuht Jüri Raudmaa ning direktor Ene Tannberg.

KÕIGE OMAPÄRASEM

1. Marje Peedisson (14,2%)
2. Piret Tänav (11,3%)
3. Allar Aav (8,5%)

Sellele tiitlile pakutud 36 õpetaja hulgast tõusis esile Marje Peedisson. Juba käsitööklassi sisenedes on mõista, et sealt saavad alguse erilised ideed. Temale järgnesid ajalooõpetaja Piret Tänav ning oma nina pea igasse edetabelisse pista suutnud Allar Aav. Korra mainiti ära ka igatsetud Aile Laats.

KÕIGE TÕSISEM

1.-2. Reet Volmer, Maiu Kaljuorg (11,3%)
3. Sirle Lorvi (8,5%)

Kõige austatumate edetabelis kolmandale kohale platseerunud Maiu Kaljuorg jagas kõige tõsisema tiitlit Reet Volmeriga, kes jäi samas kategoorias kõrgele neljandale kohale. Ilmselt mõjub õpilaste jaoks siis just tõsidus aukartustäratavana. Kolmandale kohale pääses müstiline Sirle Lorvi, kelle tõsidus õpilastes ilmselt uudishimu äratabki. Auli Auväärt võttis endale neljanda koha ja 5.-6. kohta jäid jagama Maret Vaab ning Karin Kannerma.

Sarnase küsitluse viis Tabula Rasa läbi ka 2004. aasta detsembris. Kõige-kõigematest, keda ka tänapäevased õpilased tunnevad, võiks välja tuua kõige mõistvama Ivika Heina, kõige mehelikuma Tairo Talvise, kõige naiselikuma Maret Vaabi, kõige huvitavamate tundidega Anne Laiuse, kõige parema tööde koostaja Helle Sorge, kõige irooniliseima Mare Toompere ja trendikaima Marje Peedissoni.

KÕIGE ENTUSIATLIIKUM

1. Allar Aav (17,9%)
2. Marje Peedisson (11,3%)
3. Eleriin Käo-Zirk (9,4%)

Kui olete kunagi viibinud Allar Aava tunnis, tema kõrvalklassis või kasvõi tema klassiga samas koridoris, saate kindlasti kinnitada, et entusiasmi on juba härra Aava häälest kuulda. Ent kui samal ajal olla veel vaimukas ja muhe ning koostada häid kontrolltöid, võib mõista, et pühendumus tööle on täielik. Teiseks tuli võidukalt Marje Peedisson, kelle silmis püsib säde ka neil hetkeil, kui keegi on õmblusmasina hammustavale kaitselapile õmmelnud. Kolmandale kohale maandus Eleriin Käo-Zirk, kes sai Peedissonist kõigest kaks häält vähem.

KÕIGE AVAMEELSEM

1. Regita Saksing (10,4%)
2. Allar Aav, Marje Peedisson (7,5%)

Taaskord võib märgata sotsiaalpedagoogide võidukäiku. Nimelt suutis Regita Saksing endale esikoha võita ning Eleriin Käo-Zirk tõusta kõrgele neljandale kohale. Huumori ja muheduse äss Allar Aav kindlustas endale 2.-3. koha kõikvõimsa Marje Peedissoni kõrval. Eks võib igaüks, kes kunagi käsitööklassi sattunud on, omalt poolt kinnitada, et elutarkust saab just nimelt sealt.

KÕIGE PAREM TÖÖDE KOOSTAJA

1.-3. Janika Kaljula, Allar Aav, Alla Vinitšenko (7.5%)

Siin on näha matemaatikaõpetajate raskekahurväe pealetungi. Nende hulgas on esindatud ajalooõpetajad Alla Vinitšenko ning veidi vähem hääli saanud Piret Tänav, kes jäi Martin Pendiga jagama 5.-6. kohta. Neljandale kohale tuli aga hoopis eesti keele õpetaja Jana Kübar, mis näitab, et humanitaarsuund jagab ka matsu. Selles kategoorias oli esindatud enim õpetajaid, lausa 42!

KÕIGE PAREM ÕPETAJA 2021

I Allar Aav (13,2%)

Matemaatikaõpetaja,
programmeerimisõpetaja,
10.a klassijuhataja

Detsembris 2004 valiti parimaks õpetajaks Anne Laius, teisele kohale jäi Janika Kaljula ja kolmandale Ene Tannberg.

II Helen Rägo (9,4%)

Prantsuse keele õpetaja,
9.e ja Pre-IB klassijuhataja

III Regita Saksing (7,5%)

Sotsiaalpedagoog, karjäärikoordinaator,
inimeseõpetuse õpetaja, 5.a klassijuhataja

4.-5. Janika Kaljula,
Mari Maimre (5,7%)
6. Martin Pent (4,7%)
7.-12. Jana Kübar,
Marje Peedisson,
Tähti-Merike Kilk,
Mai Aavasalu,
Sigrid Butlers,
Alla Vinitšenko (3,8%)

Muiugi sõltuvad küsitluse tulemused suuresti sellest, kui paljudele õpilastele õpetajad tunde annavad - mõni väga sõbralik, muheda jutuga või range pedagoog, kes juhendab valikainet või õpetab vaid paari-kolme klassi, võis paraku tabeli eesotsast kaugemale või täiesti kandidaadiks esitamata jääda. See ei tähenda aga sugugi, et parimaks hääletatud õpetajad poleks raske töö ning mõistva suhtumisega oma kohta igati väärt. Suur aitäh teile!

Kunst, mille jaoks tuleb aega võtta

Maarja Kask
11.b

Kiire elutempo juures pole inimestel tihti aega sügavuti kunsti nautimiseks. Sada muud asja on teha ja kui leidubki hetk lugemise jaoks, siis on mõtted ikka mujal ja lausete mõte ei jõua kohale. Filme vaadates tuleb uni peale. Muusika mängib niikuinii kogu aeg taustaks. Vahel on aga vaja kunsti jaoks aega võtta, päriselt keskenduda ja nautida.

„EiK", EiK

EiKi ehk Eik Erik Siku on väga omanäoline artist, eriti Eesti räpimaastikul. Tema looming on segu luulest, räpist ja instrumentaalmuusikast, mis koos loovad erilise ning väga mõnusa atmosfääri. Tema neljas album „EiK" on julgem kui varasemad ning eksperimenteerib muusikastiilidega nagu house ja funk. Olgugi et eriilmelised, sobivad lood hästi kokku ning loovad ühtse terviku. EiKi lugude mõnusa rütmi ja voolu tõttu võib neid ka niisama taustaks mängida, kuid sõnumini jõudmiseks peab tähelepanelikult kõrvu teritama.

Foto: https://eikluuletab.bandcamp.com/album/eik

Allikad:
Kristel Birgit Potsepp. EiK - EiK (TIKS, 2020). Müürileht. https://www.muurileht.ee/eik-eik-tiks-2020/

„Kuldne tempel", Yukio Mishima

Jaapani 20. sajandi ühe silmapaistvaima kirjaniku Yukio Mishima „Kuldne tempel" on selline raamat, mida tuleb aeglaselt lugeda. Raamat jälgib peategelase Mizoguchi elu ja asjaolusid, mis viisid Kyotos asuva zen-budistliku templi mahapõlemiseni. Lugu põhineb tõsielusündmustel: nüüdseks taastatud templi süütas 1956. aastal tõepoolest üks seal elanud noor munk. Mizoguchi tunneb enda ja Kuldse Templi vahel sidet, tempel manipuleerib temaga, piinab teda kord oma ilu ilmutades, siis seda peites. Loost käib läbi mitmeid tegelasi, kes kõik on isemoodi kummalised. Samuti on raamatu keskseks osaks pikad mõttekäigud, mis teevad keskendumise ääretult oluliseks.

Foto: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Kinkaku-ji_the_Golden_Temple_in_Kyoto_overlooking_the_lake_-_high_rez.JPG

The Temple of the Golden Pavilion. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/The_ Temple_of_the_Golden_Pavilion

„Põleva tütarlapse portree", režissöör: Céline Sciamma

„Põleva tütarlapse portree" on 2019. aastal esilinastunud ajalooline draama. 18. sajandi Prantsusmaal on Héloïse'i emal vaja oma tütrest portreed, et too rikka kosilasega paari panna. Seetõttu palgatakse Héloïse'ile seltsidaamiks Marianne, kes temast ühtlasi salaja portreed maalib. Marianne ja Héloïse'i suhetest ja maalikunstist film räägibki. Hea pole mitte ainult stsenaarium, vaid ka visuaalkeel – ilusad maastikud, uhked kostüümid ja kaunid peategelased ise lausa lummavad vaataja. Jupiterist saab „Põleva tütarlapse portreed" veel kuu aega järele vaadata.

Foto: kaader filmist

Allikad:
„Põleva tütarlapse portree." Jupiter. https://jupiter.err.ee/1608139756/poleva-tutarlapse-portree

Tunne koolikaaslast - Ronald Judin ja Oliver Mõttus

Kerste Õunapuu
10.c

Neile, kes on vähegi meie kooli kodulehekülge, Facebooki või infolehte jälginud, on need kaks nime kindlasti tuttavad. Nüüd saame aga teada, mis peitub kahe võimeka abituriendi heade tulemuste taga ning millised on nende tulevikuplaanid. Ühtlasi annavad nad ka koolikaaslastele soovitusi, kuidas oma gümnaasiumiajast maksimumi võtta.

Olete mõlemad kogu gümnaasiumiaja jooksul eri olümpiaadidel ja konkurssidel kõrgete tulemustega silma paistnud. Kas osalesite neil nii aktiivselt ka põhikoolis? Kas võistlustel osalemist olete võtnud kui lihtsalt viisi enese proovilepanekuks või soovite nendel käies sihilikult oma teadmisi näidata?
Ronald: Olümpiaadidel ja väiksematel võistlustel olen alati osalenud, aga päris aktiivne periood hakkas põhikooli kolmandas astmes. Kui ootan järjekordset olümpiaadi, siis peamine mõte on „Eks me näe, kui palju ma seekord oskan". Käin olümpiaadidel eelkõige selleks, et oma võimete ulatust paremini tundma õppida.

Oliver: Põhikoolis oli võistlustel käimist ja edu isegi rohkem. Üheksandas klassis võitsin ma Tartumaal kõik olümpiaadid, mis üldse toimusid. Võistlused on alati olnud võimalus ennast proovile panna, samas on tore ka edukas olla. Aja jooksul on konkursid muutunud juba lihtsalt osaks mu elust.

10. klassi geograafiaolümpiaadi lõppvoor Viimsis. Foto erakogust.

Kas kõik ained, mille olümpiaadidel käinud olete, pakuvad teile ka päriselt huvi või on juhtunud ka nii, et õpetaja suunab teid kuhugi ja endalegi üllatuseks saate väga hea tulemuse?
Ronald: Ained ei ole võrdsed, seega on loomulik, et mõnele olümpiaadile lähen ma niisama otsekui loteriid mängima, kuid leidub mitmeid selliseid, kus väga hea meelega osalen. Motivatsioon eeltöö tegemiseks sõltub olulisel määral sellest, kui huvitavaks ma vastavat ainet pean. Õpetajad on mänginud väga olulist rolli mind olümpiaadidele suunamisel ja kutsumisel. Teatud kutseid olen ma parema meelega vastu võtnud kui teisi, kuigi tulemused on alati olnud päris head.

Oliver: Mulle meeldivad tegelikult kõik õppeained üpriski võrdselt ning olümpiaadidega on samamoodi. Muidugi on ette tulnud ka üllatuslikult häid tulemusi ainetes, kus ma neid ei oodanud. Need korrad on olnud eriti rõõmustavad.

Olete klassivennad, ent kas peate end ka sõpradeks? Kui tihti rivaalitsete või soovite, et oleksite klassivennast parema koha saanud?
Ronald: Ma olen meeletult õnnelik, et Oliver just a-klassi sattus. Võibolla suhtuksin ma temasse põlguse ja kadedusega, kui ta mu klassivend ei oleks, aga meil on olnud palju võimalusi suhelda ja tänu sellele on meist saanud väga head sõbrad. Ütleme alati, et oleme võrdsed, kuid tegelikkuses ei saa see nii olla – kord on Oliver peal ja Ronald all, teine kord jälle vastupidi. Näiteks sel aastal saavutasime geograafiaolümpiaadi piirkonnavoorus kaksikvõidu – tema sai esimese ja mina teise koha. Ikka mõtlen hetkeks: „Aga kui teda poleks olnud…" Siiski ei pea ma meid rivaalideks, kuna meie kõige tugevamad ained on erinevad.

Oliver: Ronald on hea sõber ja temaga on väga tore ükskõik mis teemadel arutleda. Me ei pruugi alati üksteisega nõustuda, aga just temaga on mul kõige sügavamad vestlused. Soovime mõlemad alati parimad olla, kuid sellise sõbraliku rivaali olemasolu on ainult motiveeriv.

> Tõepoolest, inimesed on head ja mida rohkem me neid isiklikult tunneme, seda parem on ka meil olla.

Palusin mõlemal poisil välja tuua mõni eelis, mis neil klassivenna ees on.
Ronald: Minu tahtejõud ja motivatsioon on tugevamad. Olen idealist, ma ei kahtle, vaatan tulevikku ja näen, et see on hea. Minu usk iseendasse on peaaegu nii suur, et võiksin öelda mäele: „Siirdu siit sinna!" ja ta tõepoolest siirduks. Ma ei kaldu enda valitud teelt kõrvale ega puhka rohkem, kui absoluutselt vaja on. Näiteks 20. aprillil kõndisin ma neli ja pool tundi järjest Tartust Puhjasse ning peatusin vaid teekonna jäädvustamiseks. Tõesti, ma ütlen teile, minu pühendumusele ei ole võrdset!

Oliver: Me oleme Ronaldiga väga sarnased ja üpris võrdsed, aga ma pole enda arvates nii perfektsionistlik ning olen nõus rohkem reegleid väänama. Ma suhtun ka sõpradele kirjutades õigekirjareeglitesse leebemalt, mis säästab minu arvates aega.

Kas olete enda jaoks leidnud mingisugused erilised õppimisviisid, mis aitavad heade tulemuste tulekule kaasa? Kuivõrd võib teie puhul rolli mängida loomulik intelligentsus?
Ronald: Ausalt öeldes ei oska ma siiani õppida. Kõik, mida olen saavutanud, on tulnud vaid loomulikust intelligentsusest, mis võimaldab mul asju keskmisest palju paremini meelde jätta. Ma olen kogu elu n-ö liugu lasknud tuupimise peal ehk siis kuulanud, lugenud ja meelde jätnud. See lihtsalt ei võta mul kaua aega ja nii saan keemiasse suhtuda kui luuletusse. Samuti tean ma vähe sellest, mida koolis ei õpetata, ning ei oska olulist infot ise ära tunda, mistõttu näiteks bioloogia- ja matemaatikaolümpiaadil ma ei hiilga.

Oliver: Pean tunnistama, et ega ma väga erilisi meetodeid ei kasutagi. Peamiselt tulevad mu teadmised sellest, et asjad jäävad lihtsasti meelde. Samas olen ma näiteks avastanud, et ringi liikudes on mul parem õppida.

Kas olete mõne õppeaine vastu ka suurt ebameeldivust tundnud ning mõelnud „jess, seda enam tulevikus õppima ei pea"?
Ronald: Oo, igaühel on selliseid aineid, nii ka minul. Ma ei ole kunagi armastanud kunsti, tööõpetust, mida, jumal tänatud, gümnaasiumis ei ole, ega kehalist kasvatust. Te näete, et need ained on kõik seotud käelise tegevusega, mis mul ei lähe. Samuti pidasin ma ebameeldivaks akadeemilist inglise keelt ja inglise kirjanduse kursust, sest standardid või töökoormus olid liiga kõrged.

Oliver: Lõpuks enam ei olnudki. Mulle pole kogu kooliaja jooksul kehaline üldse meeldinud ja ka Härmasse tulles oli see natuke vastumeelne. Viimase kehalise tunni ajal hakkas aga ikka kurb küll.

ANKEET - OLIVER

SÜNNIPÄEV, TÄHTKUJU: 31. juuli, Lõvi

LEMMIKLOOM: iroonilisel kombel lõvi

LEMMIKTOIT: lasanje

LEMMIKFILM: "Love, Simon"

LEMMIKRAAMAT: Bulgakovi "Meister ja Margarita"

LEMMIKÕPPEAINE: ajalugu

LEMMIKAEG ÕPPIMISEKS: pimedad öötunnid

LEMMIKTEGEVUS PUHKAMISEKS: arvutimängud sõpradega

MOTO: Julge unistada.

Natuke nostalgiat ka - mis teile Härma gümnaasiumist alatiseks südamesse jääb?
Ronald: Minu klassikaaslased. Kui gümnaasium algas, nutsin mujale läinud endiseid klassikaaslaseid taga, aga uued osutusid imelisteks. Igaüks on isiksus omaette, igaühes on midagi huvitavat, igaühe tundmist väärtustan ma väga. Siinkohal ei tohi unustada neid, kes jäid - kaksteist aastat käisid meie klassis kümme inimest ja nende päralt on mu kõige kõrgem lugupidamine. Tõepoolest, inimesed on head ja mida rohkem me neid isiklikult tunneme, seda parem on ka meil olla.

Oliver: See tuleks väga pikk nimekiri. Kõige rohkem jäävad südamesse aga õpetajad, kellega sai alati kõigest rääkida, ja mu armsad klassikaaslased,

ANKEET - RONALD

SÜNNIPÄEV, TÄHTKUJU: 2. jaanuar, Kaljukits (Kuu Lõvis ja tõusumärk Vähis)

LEMMIKLOOM: ahv

LEMMIKTOIT: kevadrullid

LEMMIKRAAMAT: Andrus Kivirähki "Rehepapp"

LEMMIKÕPPEAINE: keemia

LEMMIKAEG ÕPPIMISEKS: too imelik aeg pärastlõuna ja õhtu vahel

LEMMIKTEGEVUS PUHKAMISEKS: sõpradega jutustamine

kes on need kolm aastat eriliseks muutnud. Ma hakkan igatsema ka R-kioski koolikombot ning tühjades koridorides kõndimist. Kõik kooliga seonduv sai armsaks ja jääb alatiseks meelde.

Mida soovitaksite endast noorematele, kuidas võtta gümnaasiumist maksimum?
Ronald: Õppida, õppida, õppida, nagu ütles suur Lenin! Valige kindlasti mõni võõrkeel ja kõik teid huvitavad valikained, et tutvuksite ka nende sisuga: vaid üksikud valikained on sama head kui nende nimi. Samuti taotlege parimat tulemust, ärge rahulduge vaid neljade ega – Jumal hoidku! – kolmedega. Kuigi maailm vajab ka lihttöölisi, vajab ta neist veel rohkem eeskujusid, kelle vallutused tulevasi põlvkondi inspireeriks. Pealegi aitavad head õpitulemused teil valida just selle töö, mida armastate. Kindlasti suhelge klassi- ja lennukaaslastega, õppige koos, pidage palju olenguid, aga mitte iga õhtu. Olete vanuses, kus luuakse kõige rohkem sidemeid, mis võivad juhatada teid töö ja armastuse juurde, mis ongi kõige tähtsamad.

Oliver: Jah, õppima peab, aga arvatavasti vähem kui mina. Veetke rohkem aega oma klassikaaslastega, sest nagu ma olen õppinud, on nad üpris lahedad. Klassikaaslastega loodud mälestused nagu jõulupeol halvasti balleti tantsimine või Viimsis politsei poolt kinni pidamine, kuna me nägime väidetavalt kahtlased välja, jäävad alatiseks sinuga. Olge lahked, tehke nalja ja nautige elu.

Millised on teie hobid väljaspool õpetööd?
Ronald: Väljaspool õppetööd huvitun ma sõpradega aja veetmisest. Kahjuks on minu elus läinud nii, et seda õnne on mul teistega võrreldes vähem olnud. Mina olen viimane, kes sündmustest teada saab, kuid olen selle võrra rõõmsam, kui mind kuhugi kutsutakse. Samuti huvitab mind väga poliitika ning kujutan ette, et tulevikus võiksin aktiivselt üritada oma visiooni ideaalsest korrast teoks teha. Viimaks olen ma enda jaoks avastanud tähistaeva võlud ja käin selgetel öödel jalutades seda imetlemas.

> „Härma peaks tähendama sallivust - meie kool aitab eri inimeste vahel sildu ehitada.

Oliver: Enamik inimesi juba teavad, et poliitika pakub mulle väga huvi. Ma olen ka suur jalgpallifänn, kuigi Tottenhami toetamine on pigem kannatus kui rõõm. Arvutimängud on muidugi samuti hea viis lõõgastumiseks ning kuigi mulle meeldivad isiklikult strateegiamängud, siis sõprade mõjul olen ma nüüd Legendide Liiga fanaatik.

Kust võime teid tulevikus leida? Ronald tunnistas 2019. aastal Tartu Postimehes ilmunud loos PISA testidest, et kõige keerulisem küsimus oli see, mis saab peale gümnaasiumi, kuna valikuid on liiga palju. Kas nüüdseks olete oma valikud teinud?
Ronald: Satun kindlasti Tartu Ülikooli ehk hea õnne korral võib mind linna peal jalutamas näha, kuid valik on endiselt keeruline ja ma teen selle lõplikult alles viimasel hetkel. Kandideerin ilmselt informaatikasse ja juurasse, seejärel korraldan küsitluse või viskan münti. Tulevikku ei näe keegi ette. Kaugemas tulevikus loodan pääseda raekotta või Toompeale.

Oliver: Sügisel võite mind loodetavasti päevasel ajal näha Tartu Ülikoolis riigiteadusi õppimas ja õhtuti Eesti kauneimas väikelinnas Elvas, kaugemas tulevikus ehk Brüsselis. Hoian pöidlad pihus.

Oliver, eelmisel aastal presidendile kirjutatud kõnes pakud välja Eesti visiitkaardi (saada tuntuks uudse ja rohelise mõtteviisi elluviijana kliimamuutuste peatamisel). Oleks sul aga mõni pakkumine, mis võiks saada Miina Härma Gümnaasiumi uueks visiitkaardiks?
Oliver: Raske küsimus, aga vastan nii, nagu mina meie kooli näen. Härma peaks tähendama sallivust. Meie kool toob kokku täiesti erinevaid inimesi üle maailma ja aitab nende vahel püsivaid sidemeid luua. Sildade ehitamine inimeste vahel ongi minu arust midagi, mille poolest meie kool võiks tuntud olla.

Ronald, tulihingelised fännid ootavad, kuna saab ometi sinu esituses uuesti kuulda legendaarset ansambel Vitamiini „Lindat".
Ronald: Ammu on kokku räägitud, et ma laulan oma lõpuaktusel. Võimaluse korral tulge ikka kuulama!

PUDEMEID KARUOHAKAST

1920. ja 1930. aastail ilmus meie koolis Karuohaka-nimeline almanahh, mis pakub põnevat sissevaadet toonaste noorte eludesse.

Näolt on Heida lapselik ja armas, eriti — kui ilmuvat silmapiirile mõni punapealine young gentleman. Armsuse oreool

Ja veel üks asi: Erika joob kole palju — muidugi ainult vett. See ta temperamenti

Silla (vahel ka Silli) on nupukas ja kuraasikas tütarlaps. Mõtlemist ta temperament ei luba: nii pole ime, kui Silli tuletab „revolutsioonist" mõnel heal hetkel „evolutsiooni".

Triinu ja ta naabri Neidi juures võib tähele panna energia jäävuse seadusega analoogilist reeglit saleduse jäävuse kohta.

Nagu energia hulk ei kao, nii ei kao ka saledus: Kui Neidi suve jooksul 10 kg. maha võtab, on sügiseks Triinu kaal 10 kg. võrra suurenenud.

Lõpetajate rubriigis pole mõnele ikka üldse armu antud. (1934)

On algebra klassitööeelne vahetund. Kunagi julgesime algebra klassitöid võrrelda ainult visiidiga hambaarstile, praegu laseksin isiklikult meelsamini plombeerida kas või kolm hammast korraga, kui et kirjutaksin ühe algebra klassitöö.

Ülal: Tugevad tunded algebra vastu. (1934)
Vasakul: Karuohaka lõpus ilmus ka reklaame ning kuulutusi, kirjastusühisus "Loodus" pakkus raamatukogude võistluse auhinnaks välja isegi priireisu välismaale. Kahjuks oli loosimise ajaks maailm juba nii palju muutunud, et reis jäi ilmselt olemata. (1939)

Kõige passiivsemaks ringiks osutus võõrkeelte ring, kuna siin peeti ainult kaks üldkoosolekut ja ei teostatud ühtki tegevuskavas ettenähtud punkti.

Õpilaskonna tegevuse aruandest selgub, et võõrkeelte ring esines 1934.-1935. õppeaastal õige kehvasti. Teised seltsid (näiteks näite- ja kirjandusring) olid aga vägagi tublid ning tegusad, karskusring korraldas muu seas isegi HTG omaga ühti huviõhtu. (1936)

„Muinasjutus" märgata tugevat Bergmanni mõju ja ta ei vasta praegusele ajale. Soovitav oleks Sul lugeda moodsat luulet.

Rohkelt ilmus ilukirjanduslikke katkendeid ning luulet, kõik õpilaste esitatud katkendid sugugi aga lehte ei jõudnud. Kirjutajatele anti enamasti tagasisidet siiski taktitundeliselt. (1932)

Nii näiteka kännab harilikkude luuhammaste kõrval, mida iga noorepoolne normaalinimene evib vähemalt kolmkümmend kaks eksemplari, vahel ka kaalikast valmistatud närimisvahendeid. Viimased muudavad välimuse väga »aristokraatseks«, ning on ka selle poolest soovitatavad, et vabanemine neist vajaduse korral toimub väga kiirelt ja otstarbekohaselt — nad tulevad lihtsalt alla neelata . . .

Suvatseb mõnigi kord juteldes riivata seesuguseid ellupuutuvaid küsimusi, nagu: kas on lubatav karsklasel süüa käärima läinud moosi? . . .

Õpilane kirjeldas oma klassikaaslast. Tõstatatud küsimus on muidugi tõesti huvitav... (1931)

ÕPILASED VS ÕPETAJAD

Linnus: „No nii. Это жизнь, это карма. Привет, Miina Härma!”
***
Piirimäe (füüsika): „Kes veel tegeleb poisi uputamisega? Anname natuke aega.”
***
Kaljula (matemaatika): „Ära tee, ma hammustan sind!”
***
Jõgi (inglise keel): „Kas te ütlete mulle praegu, et see asi, mis väljas „bläh” tegi, oli meie koolikell?”
***
Sorge (keemia): „Klaasist asjadega juhtub ikka nii, et kui nad kukuvad, siis nad lähevad katki.”

KAS MÄRKASID, ET...

... katusel elavad kajakad?

... nüüdsest on Härma kodulehel ka kooli ajaloo ajatelg?

... klassi 113 juurde saab veel tuua lasteraamatuid?

... kuigi maskikandmine pole kohustuslik, on see endiselt soovituslik? Hoiame üksteist!

... ühel seelikutriipude näituse juures rippuvatest plakatitest on õpilane avaldanud arvamust, et Suure Jaani (*sic*!) kohta pole tal suurt midagi öelda?

TOIMETUS TÄNAB:

Juhtkond, arendusjuht Tiia Lepik, õpetaja Reet Volmer, õpetaja Piret Tänav, Katariina Koemets (12.a), Paul Kristjan Koppel (12.c), küsimustikule vastanud koolipere liikmed.

KONTAKT:

Facebook: Tabula Rasa
Instagram: @tabularasamhg
tabularasa.mhg@gmail.com